

Peter De Graef: 'Ik zou graag een leeg boek publiceren of een voorstelling maken zonder woorden. Verbeelding heeft geen taal.' © Thomas Vanhaute

'Ik wil dat ze in het moment leven, voelend en denkend spreken. Als je weinig tijd hebt om te repeteren, is dat niet zo evident. Maar ik heb er vertrouwen in.' Het verhaal zit goed. 'Een goed verhaal is persoonlijk en specifiek. Ook liedjesschrijvers weten dat: hoe kunnen ze immers zingen over de liefde als ze nog nooit hebben liefgehad? Een verhaal moet de ziel aanspreken.'

Zoals het verhaal in *Et voilà*: over een man die heilig verklaard wil worden, maar uiteindelijk een moord pleegt. Hij, de zaligmakende, die haat voelt. Of *Zoals de dingen gaan*: een monoloog van een man die wegvlocht van zijn vrouw, zijn ouders, de wet. Een voorstelling over de onmogelijkheid om aan de eigen biografie te ontsnappen.

'Ik hou best van *juicy stories*,' vertelt De Graef, 'zolang ze maar oprecht zijn. Ik wil mensen vertellen dat er iets is wat ons overstijgt en wel op een manier dat ze niet gaan lopen (*grinnikt*). Je zult me dus geen woord horen zeggen over meditatie of over boeddha.'

Olympus

Het was de Vlaamse theatercriticus Wim Van Gansbeke die de eerste lovende recensie over Peter De Graef schreef. 'Jeetje, dat was gênant', herinnert De Graef zich. 'De Grote Schrik van Vlaanderen gebruikte niets dan superlatieven voor mijn werk. Ik dacht "oei, nu zit ik op de Olympus" en "straks moet ik net zoals iedereen ook gewoon gaan pissen" (*lacht*). Hij hield wel van dat denkend spelen en van de verhalen.'

'Ik denk — gek genoeg — dat een van mijn sterke punten is dat ik

FRAGMENT UIT 'ZIELSVERWANTEN'

Charlotte:

Het komt er op aan om stil te leren zijn, weet ge dat?

Zo stil als het stof dat op de kast is blijven liggen omdat ge zelf vanwege algehele neerslachtigheid het niet kunt opbrengen een vod te pakken.

Zo stil.

...

Dat ge uw gedachten ziet opkomen en weer verdwijnen, vanzelf, gelijk een vogeltje dat even landt in de tuin en dan ineens weer opvliegt.

Zo stil.

...

Dan gaat het, hoe moet ik dat zeggen, 'bewegen'. Uw perceptie doet zo ... (*duwt de vlakke hand ruw*

naar voor en naar achter)

Die gaat golven.

De manier waarop ge de dingen ervaart.

Terwijl ... d'r gebeurt niks.

Ah nee, ge zijt stil.

En dan begint ge door te krijgen dat die perceptie dat altijd heeft gedaan.

Dat golven.

Dat dat niet aan de omstandigheden ligt.

Ah nee, ge zijt stil.

Terwijl ge het toch altijd op de omstandigheden hebt gestoken.

Ben ik een beetje te volgen?

Of is het raar wat ik zeg?

Uit: *Zielsverwanten*, de nieuwe theatertekst van Peter De Graef.

me snel verveel. Het ongedurige kind in mij dat graag geëntaind wil worden, is gebleven. Verveling is de parameter voor de maker van een goed verhaal, het helpt hem om alle overbodige rommel te schrappen.'

De mosterd haalt hij bij film. Avonden lang theater kijken lukt hem niet, maar hij wil gerust tekenen voor een strak filmregime. 'Verhalen gaan sneller vandaag en al lang niet meer netjes van a naar b. Je pikt er de highlights uit, schrapt de rommel en vertelt het vervolgens met heel veel enthousiasme. Het klinkt als een theorie, maar het gebeurt allemaal intuïtief.'

Niet toevallig, volgens hem. 'Maken is voor mij zeer sterk verbonden met worden, omdat theater een persoonlijke reflectie is over de mens.'

'Een van mijn sterke kanten is dat ik me snel verveel. Verveling is de parameter voor de maker van een goed verhaal.'

den met worden, omdat theater een persoonlijke reflectie is over de mens.'

Of hij het theater nooit de rug toe heeft willen keren? 'Neen.' Geweifel. 'Maar ik ben het wel al vaak zat geweest. Subsidies aanvragen, ze niet of maar voor de helft krijgen, uiteindelijk zelf geld moeten toesteken om theater te kunnen maken. Het vermoeit me soms. Op zulke momenten kan enthousiasme pijn doen. Omdat je met mensen rond de tafel zit die graag willen. Maar de middelen ontbreken.'

Kloten

'Als je het in de *kloten* hebt, heb je het in de *kloten*.' Peter De Graef lacht. 'Om maar te zeggen dat ik

geleerd heb met de tegenslagen van het leven om te gaan. Ik vergelijk het graag met de stal van Augias, uit de Griekse mythologie: Augias moest de godenstal uitmesten, maar de rotzooi bleef maar komen. Je binnenste wezen is ook zo, maar met die troost dat het debiet minder wordt en je vermogen tot aanvaarden steeds groter. Hoe meer je verwerkt, hoe groter je vermogen om gelukkig te zijn.'

De Graef zweert bij theater, sport en meditatie. Geen 'tanden op elkaar', geen 'zweten om te vergeten' maar een vriendelijke en milde vorm van discipline, vertelt hij. 'Omdat je weet dat het helend werkt.'

'Ik kan soms nog overvallen worden door gevoelens van isolement. Je blijft nu eenmaal de mens die je bent, je blijft in zekere zin het product van een traject. Maar doordat ik een binnenwereld heb om in te verdwijnen, kan ik er beter mee omgaan. Vroeger voelde ik me nergens thuis, nu overal.' Hij noemt het zelfs een subtiele vorm van geluk, te ruw om in taal te vatten. 'Ondanks al je ervaring toch met een kinderlijke openheid in het leven staan, dat is de oprechtste houding. Het is vanuit die houding dat ik ook theater maak.' Maken is een vorm van worden. En met een beetje geluk voor ons: kijken een vorm van zijn.

'Zielsverwanten', première op 20/10 in C-mine, Genk. Daarna op tournee door Vlaanderen tot 13/11.

ONLINE

www.dwama.be
www.leporello.be